

QUI SOM?

Diferents AFAs i AMPAs, principalment de Barcelona, i puntualment d'altres municipis de tot Catalunya, amb la col·laboració d'entitats de la salut i recerca, així com veïnals i ecologistes, <u>reclamem una major pacificació als entorns escolars,</u> menys contaminació i menys soroll.

Promovem diversos estudis, col·laboracions i accions, com els talls de carrer davant de les escoles alguns divendres a l'hora de sortida de l'escola per tal d'obrir els carrers (espai públic) als infants.

La protesta va començar a Barcelona el desembre de 2020, amb 20 escoles fent 17 talls de carrer. Des de llavors no ha parat de créixer! Actualment amb més de 120 AFAs i AMPAs adherides al Manifest (www.revoltaescolar.cat). És el que anomenem: la #RevoltaEscolar.

Els autors d'aquest informe han estat el Marc Hurtado i la Marta Casar, membres d'AFAs de la Revolta Escolar.

ÍNDEX

1

Introducció i objectiu de l'estudi Metodologia 2

Enquesta AFAs 3

Síntesi i conclusions

INTRODUCCIÓ i OBJECTIU

METODOLOGIA

Introducció i objecte de l'estudi

La xarxa viària i els patrons de mobilitat fan de Barcelona una de les ciutats amb més contaminació atmosfèrica i acústica, afectant la salut pública, especialment la dels infants. La contaminació de l'aire supera els límits recomanats per l'Organització Mundial de la Salut i Barcelona es troba entre les ciutats més sorolloses del món. Això es corrobora a un estudi de 2024, realitzat per Ecologistes en Acció i la Revolta Escolar (Els infants de Catalunya respiren nivells alarmants de fums contaminants als entorns escolar).

Com indica l'Ajuntament de Barcelona a la seva pàgina web: "L'Ajuntament vetlla per garantir un espai públic de qualitat,(...) Les escoles són llocs plens de vida, amb moltes persones que s'hi acosten cada dia, entre alumnes, docents, pares i mares. Per això, els seus entorns han de ser llocs segurs i saludables, amb espais d'estada i joc i també on hi hagi menys contaminació. Amb aquest objectiu, Barcelona posa en marxa el projecte Protegim les escoles" (ho va fer en el 2020, però es va aturar al maig 2023, coincidint amb el canvi de Govern municipal).

L'evidència científica dels darrers anys indica que l'exposició continuada a la contaminació afecta el desenvolupament cognitiu i neuronal i genera greus problemes de salut, afectant tota la població de Barcelona.

En el mes de novembre del 2024 metges, científics i entitats ciutadanes van enviar una carta oberta als responsables polítics per denunciar els problemes de salut que comporta la pol·lució i reclamar una "acció política urgent". Carta promoguda pel Col·legi de Metges, la Societat Catalana de Pediatria, l'Institut Global de Barcelona, Eixample Respira i la Revolta Escolar: https://www.comb.cat/ca/comb/qui-som/seccio-manifest

Segons l'ASPB (Agència de Salut Pública de Barcelona), la contaminació de l'aire és el principal risc ambiental per a la salut, i l'impacte de l'exposició crònica a la contaminació sobre la salut és molt destacable. S'estima que a Barcelona l'excés de contaminació de l'aire respecte les recomanacions de l'OMS causa el voltant del 7% de les morts naturals (unes 1.000 morts anuals), l'11% dels nous casos de càncer de pulmó i el 33% dels nous casos d'asma infantil.

Introducció i objectiu de l'estudi

En aquest context, la Revolta Escolar promou l'elaboració d'un estudi sobre entorns escolars en la ciutat de Barcelona (i, puntualment, en altres municipis de Catalunya).

L'informe ofereix una visió actual sobre la pacificació i la seguretat en els entorns escolars. Analitza la xarxa viària, les infraestructures, l'impacte de les motos i els problemes en els accessos, així com els riscos per a la salut infantil (contaminació atmosfèrica i acústica), i la seguretat global en aquests espais.

Com són els entorns escolars actualment?

- Resumir la <u>tipologia xarxa viària</u> que envolta els centres educatius
- Descriure la <u>problemàtica en els accessos</u> als centres educatius i valorar el programa '*Protegim les escoles*' (de l'Ajuntament de Barcelona; actuacions realitzades entre el 2020-2023; programa aturat des d'aleshores)
- Descriure les <u>infraestructures</u> en la proximitat dels centres educatius
- Analitzar, en concret, la presència de motos en la proximitat dels centres educatius

Quins impactes i riscos suposen pels infants els actuals entorns escolars?

- Valorar els <u>riscos</u> potencials en la <u>salut</u> dels infants: <u>contaminació atmosfèrica i acústica</u>
- Valorar la <u>seguretat</u> en els entorns escolars

Metodologia (I/II)

Àmbit poblacional: Les dades que es detallen més endavant van ser recollides en una enquesta a AFAs i AMPAs de tot Catalunya (Principalment de Barcelona ciutat).

Àmbit temporal: Les enquestes (segona edició) es van contestar en una onada entre el 18 de febrer i el 4 de març de 2025. Aquesta és una segona edició que podria tenir repetició futura. La primera va ser entre el 2 de juny i el 22 d'octubre de 2021, i es va publicar en el mes de gener de 2022.

Recollida de la informació: Per tal d'arribar al màxim possible d'AFAs i AMPAs, les dades es van recollir mitjançant un questionari informatitzat, distribuït per diferents mitjans electrònics.

Àmbit geogràfic: La majoria de respostes són d'AFAs/AMPAs d'escoles de Barcelona, però també de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (Sant Cugat), així com d'altres zones de Catalunya (Granollers, Cardedeu, Olot i Girona).

Mostra: La unitat estadística son AFAs i AMPAs, 74 casos, respostes referides a escoles amb més de 31.000 infants.

Tractament de dades: el tractament, com la recollida de dades, s'ha fet amb formulari google seguint metodologies estàndard.

ENQUESTA AFAs

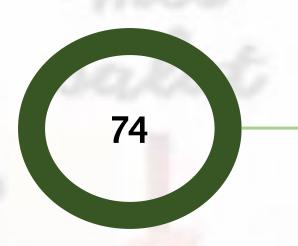
Resum dades

RESUM DADES

Principals magnituds

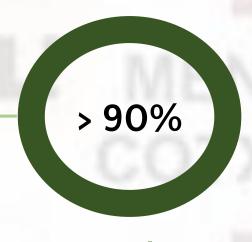
AFAs

Número d'AFAs enquestades (de Barcelona i altres municipis de Catalunya)

Alumnes

Número d'alumnes de les escoles (AFAs) enquestades

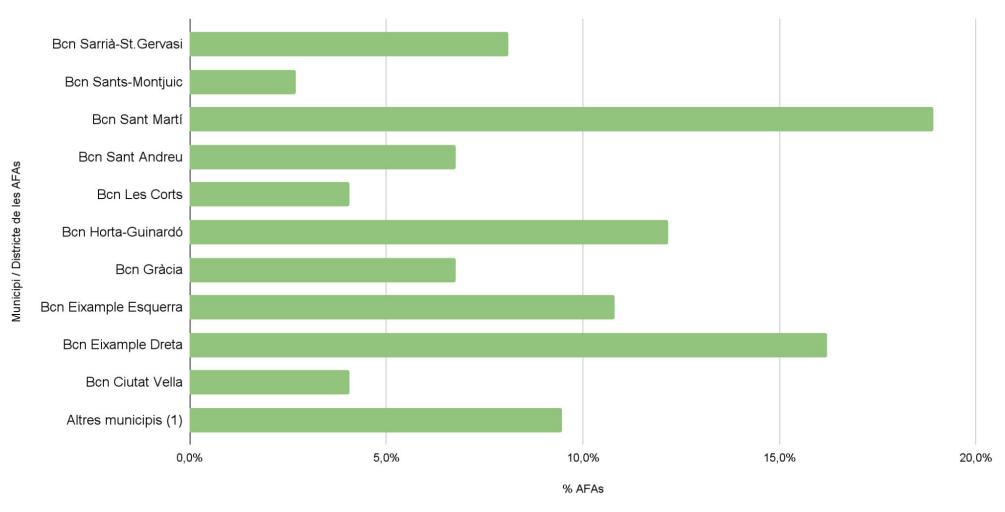
Barcelona

% d'enquestes (AFAs) que representa Barcelona sobre el total d'enquestes

RESUM DADES

Revolta Escolar

Municipi / Districte de les AFAs

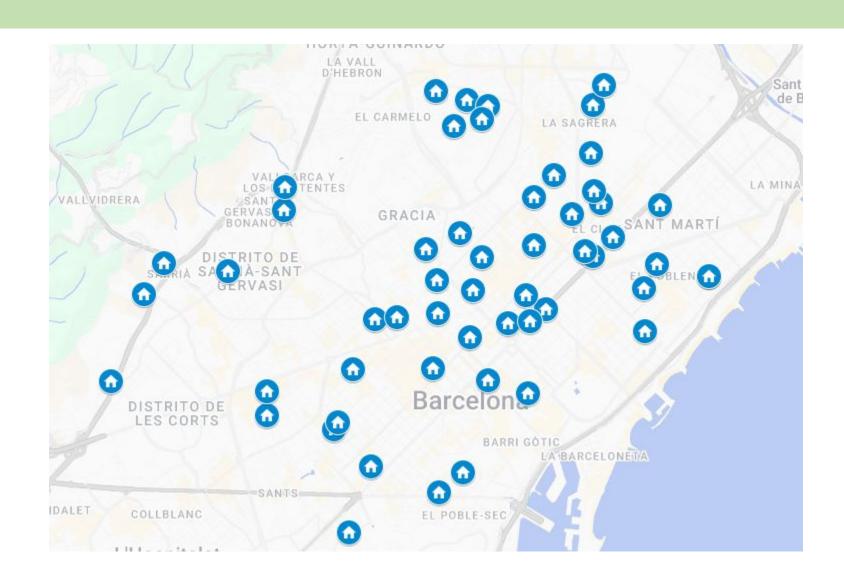
RESUM DADES

Distribució AFAs d'escoles a Barcelona

Barcelona representa més del 90% d'enquestes (AFAs) de l'estudi.

El **mapa** mostra la distribució de les escoles/AFAs que han participat en l'estudi

ENQUESTA AFAs

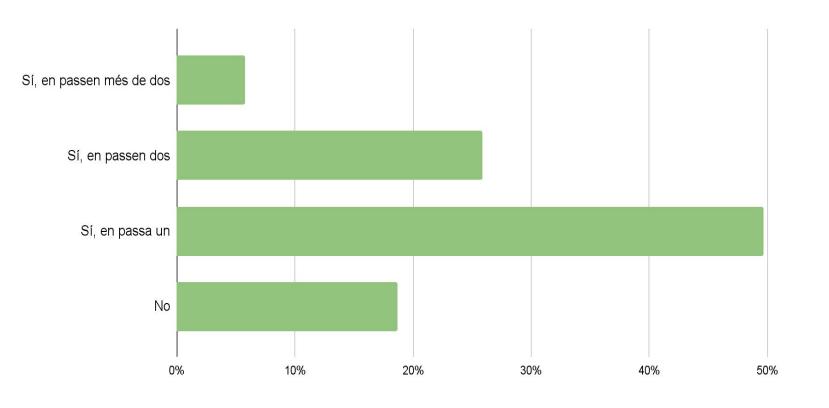
Com són els entorns escolars actualment?

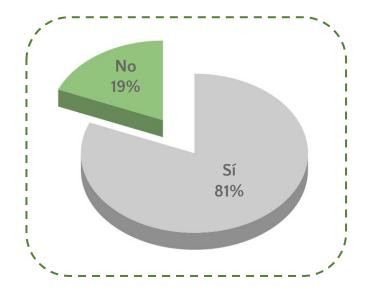

Xarxa viària (I/III) – Xarxa bàsica

Per davant de l'escola o molt a prop hi ha algun carrer amb consideració de via bàsica?

El 81% de les escoles (AFAs) enquestades estan envoltades de carrers que tenen la consideració de via bàsica.

Aquest percentatge s'ha incrementat respecte a l'estudi de 2022, quan suposaven el 78%.

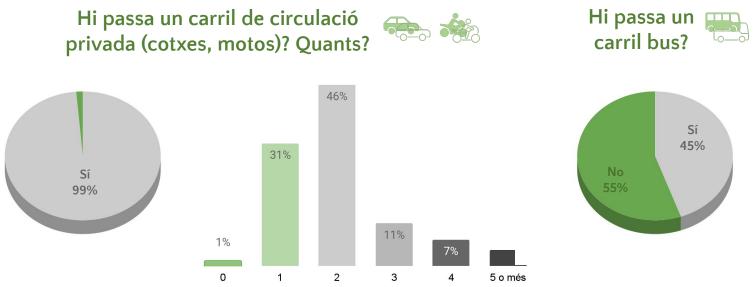

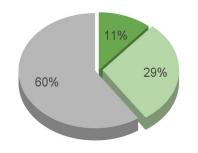
Xarxa viària (II/III) – Tipologia carrils

Quants carrils de circulació privada (cotxes, motos) té el carrer per on s'accedeix a l'escola? Hi passa un carril bus? Hi passa un carril bici, i és practicable (prou segur) per l'ús d'infants? Al voltant de l'entrada a l'escola hi ha aparcament de bicis? Aproximadament, quants llocs?

Hi passa un carril bici?

Sí, carril bici i segur
 Sí, però no segur
 No

Només en 1 de cada 3 escoles s'hi accedeix per carrers sense (o amb 1 carril) per a la circulació privada (on només el 1% dels accessos es situen en carrers peatonals, sense carrils de circulació).

Només en el 40% de les escoles hi ha carril bici. Addicionalment, únicament en 1 de cada 10 (el 11%) hi ha un carril bici practicable (prou segur) per a infants.

En el 16% de les escoles no hi ha aparcament de bicis al voltant. En cas de sí haver-hi, hi una manca significativa de places (només en 1 de cada 10 escoles hi ha més de 21 places).

Dades similars a les de l'estudi del 2022.

	No	Sí
No	16%	
Entre 1 i 10		49%
Entre 11 i 20		24%
Entre 21 i 30		8%
Més de 30		3%
TOTAL	16%	84%

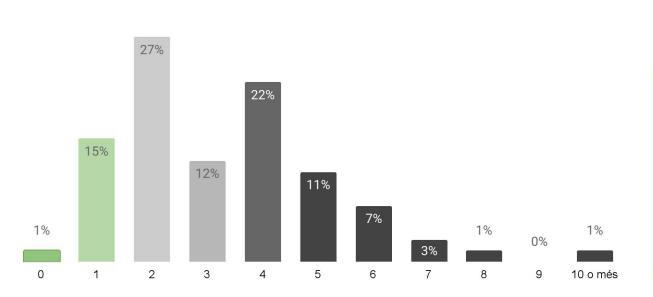

Xarxa viària (III/III) - Carrils circulació privada (cotxes, motos)

Quantes façanes de l'escola donen a un carrer amb circulació? Quants carrils de circulació privada (cotxes, motos) hi ha en total en aquestes façanes?

Número de carrils de circulació privada (cotxes, motos) (total envoltant l'escola)

		Numero de laçanes								
		Сар	Una	Dues	Tres	Quatre	TOTAL			
	0	196					1%			
	1		1496	196			15%			
	2		18%	1196			27%			
	3		196	9%	196		12%			
	4		3%	16%	1%	1%	22%			
	5			8%	3%		11%			
	6		196	496	196		7%			
	7			196		196	3%			
Número de carrils	8				196		1%			
	9						0%			
	10					1%	1%			
	TOTAL	1%	35%	51%	8%	4%	100%			

Només en 1 de cada 6 escoles (el 16%) les escoles estan envoltades per carrers peatonals o amb 1 carril de circulació privada.

En 1 de cada 2 (el 45%) les escoles estan envoltades per 4 o més carrils de circulació privada. Destacar que el 16% estan envoltades per 4 carrils o més tot i només tenir 1 o 2 façanes que donen a un carrer amb circulació (és a dir, diversos carrils per carrer).

La situació ha empitjorat respecte a l'estudi de 2022, quan les escoles envoltades per 4 o més carrils, suposaven el 34%.

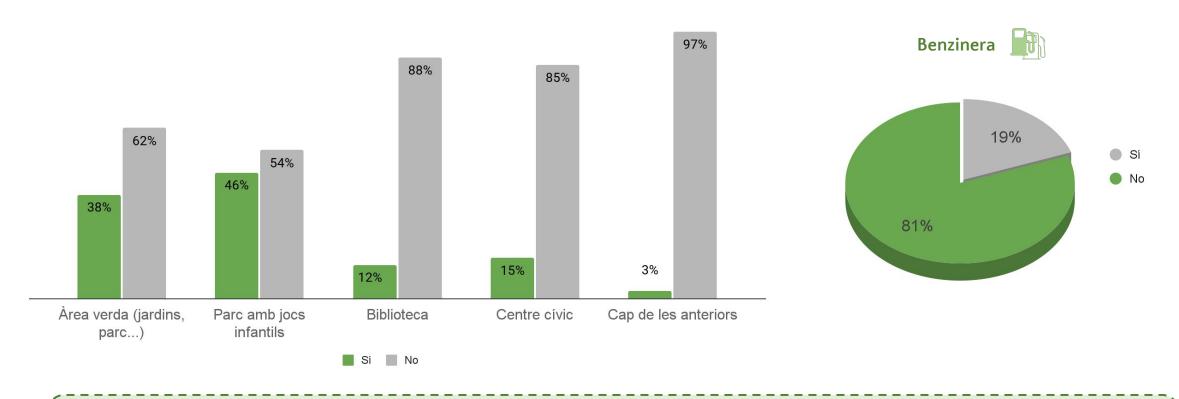
2025 (vs 2022)

Infraestructures – *Proximitat*

En la proximitat de l'escola (definida com a màx. 2 minuts caminant) hi ha àrea verda (jardins, parc...), parc amb jocs infantils, biblioteca, centre cívic, o cap de les anteriors? A prop de l'escola (definit com 100 m2) hi ha una benzinera?

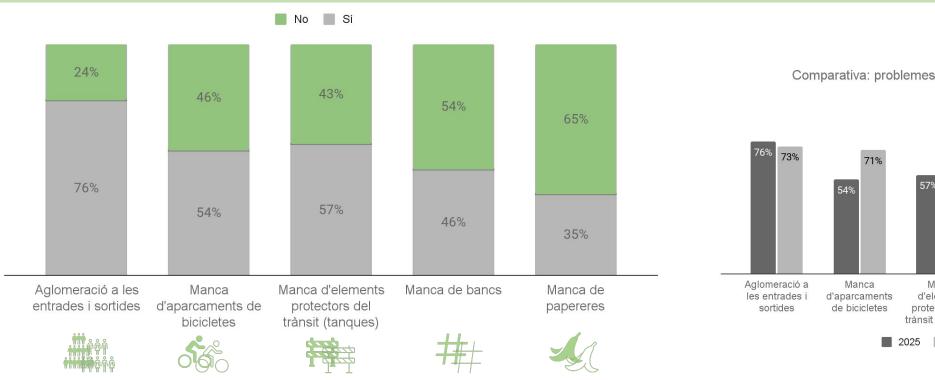
El 46% de les escoles (AFAs) enquestades tenen parcs amb jocs infantils en la proximitat de l'escola, i només el 38% de les escoles hi ha àrea verda. En poques de les escoles hi ha una biblioteca o un centre cívic.

En 2 de cada 10 escoles hi ha una benzinera a menys de 100 m2.

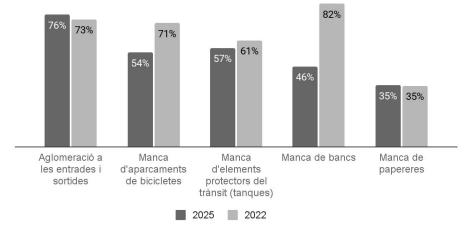
Accessos (I/II) - Problemàtica

S'han detectat alguns d'aquests problemes en algun dels accessos?

Comparativa: problemes en el 2025 (vs 2022)

2025

En la totalitat de les escoles (AFAs) enquestades hi ha problemes en els accessos.

(vs 2022) Destacar com a principal problema l'aglomeració a les entrades i sortides (en 3 de cada 4 escoles), amb una relació directa amb l'elevat número de carrils de circulació privada al voltant de les escoles. La situació, enlloc de millorar, inclós ha empitjorat lleugerament respecte al 2022.

Altres problemes són: manca d'aparcaments de bicicletes, elements protectors dels trànsit i bancs.

Aglomeració a les entrades i sortides

La distribució de l'espai públic segueix sobretot enfocat (el 60%⁽¹⁾ de l'espai públic) a un tipus de mobilitat (trànsit privat) que suposa una mobilitat minoritaria (només el 20%⁽¹⁾).

(vs 2022)

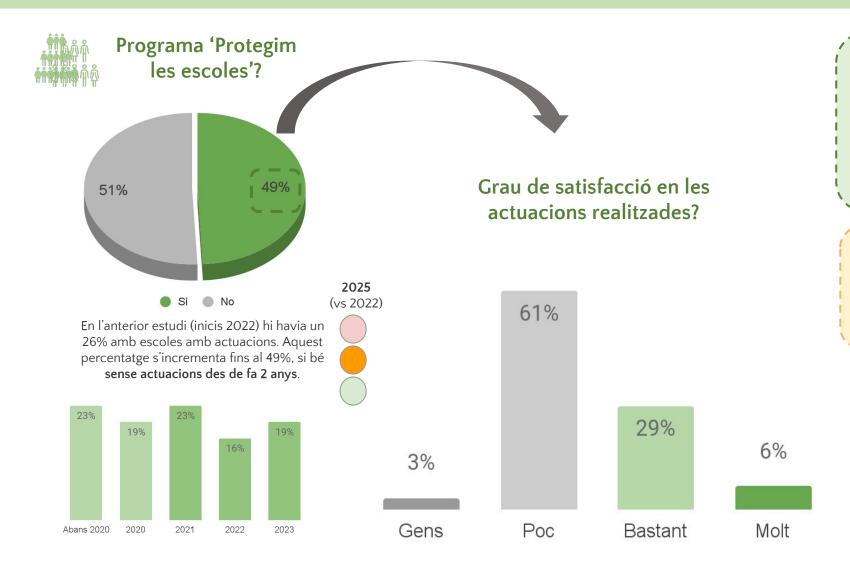
2025

(1) Segons dades a la ciutat de Barcelona en el 2024.

Accessos (II/II) - Programa 'Protegim les Escoles'

El programa "Protegim les Escoles" (Ajt. Barcelona) ha fet alguna actuació al voltant del centre? Esteu satisfets amb les actuacions dutes a terme?

El 49% de les AFAs enquestades són d'escoles on hi ha hagut actuacions del 'Protegim les escoles' (en l'estudi del 2022 hi havia un 26% d'escoles).

El 64% de les AFAs estan poc o gens satisfetes en les actuacions del Protegim (increment significatiu respecte el 42% en l'estudi del 2022).

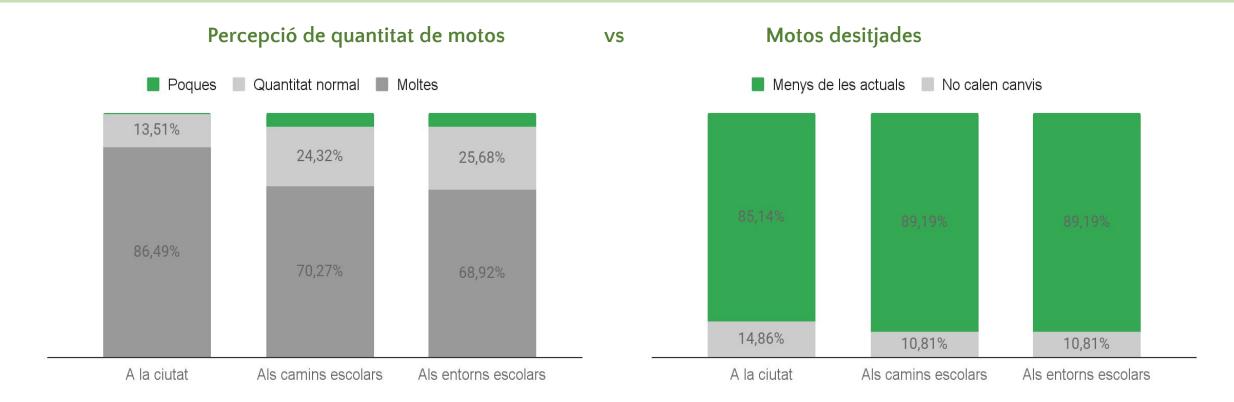
El poc grau de satisfacció es produeix majoritàriament per la falta d'ambició en reduir trànsit (menys carrils de circulació) i en reduir l'excés de velocitat.

Destacar que s'indica que afavoreix molt entrades i sortides, però que no suposo millores en la qualitat de l'aire a l'entorn de l'escola. Com a aspectes a millorar, entre d'altres: reduir carrils circulació privada i incorporar carrils bici, reducció de velocitat, canvis en la freqüència de semàfors, problemes motos en vorera, incrementar el verd.

Motos (I/II)

Quina percepció té la comunitat educativa de la quantitat de motos a la ciutat? I als camins escolars? I als entorns escolars? Vol que aquesta quantitat canviï?

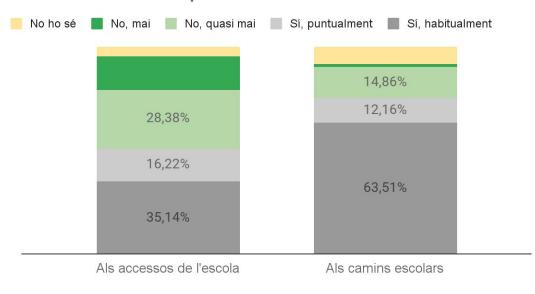
La percepció de la comunitat educativa és que la quantitat de motos als entorns i als camins escolars és lleugerament menor que a la resta de la ciutat. Més d'un 85% de les enquestes reflexen el desig de que es redueixi la presència de motos a la ciutat, i encara més als entorns i camins escolars

Motos (II/II)

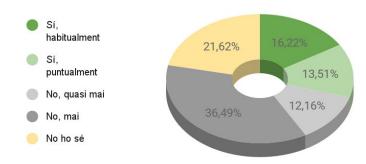
Quantes motos aparquen en vorera als camins i entorns escolars? Compleixen la normativa? Hi ha aparcament de motos en calçada prop dels accessos als entorns escolars? Quantes places?

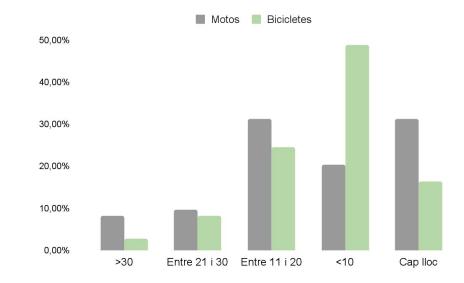

compleixen la normativa?

Motos aparcades en calçada a prop de l'accés escolar (i comparativa amb capacitat d'aparcaments de bicicletes)

Un 75% de la comunitat educativa percep que hi ha motos aparcades a les voreres als camins escolars (la dada baixa a una mica més del 50% si es té en compte només l'accés a l'escola). Les motos aparcades en la majoria de casos no compleixen la normativa d'aparcament.

Respecte l'aparcament de motos, hi ha més places de motos en calçada que no pas aparcament de bicicletes.

ENQUESTA AFAs

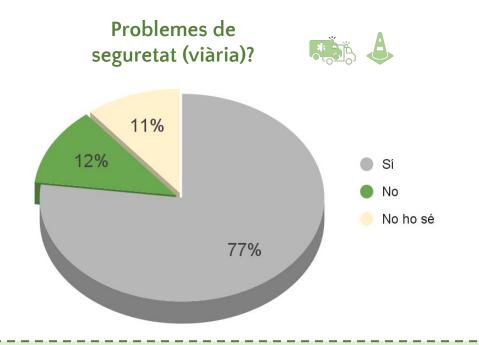
Quins impactes in Compactes in

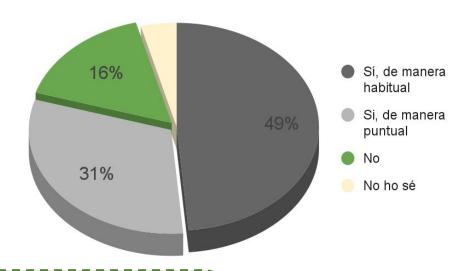
Seguretat (I/II)

S'han detectat problemes de seguretat (viària) en els accessos? En els carrers amb façana amb l'escola, els cotxes i motos solen passar per sobre de la velocitat indicada en les senyalitzacions (ja sigui 30 km/h, 50 km/h)?

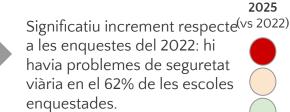

Velocitat per sobre del límit?⁽¹⁾

En 3 de cada 4 escoles (AFAs) enquestades s'han detectat problemes de seguretat en els accessos. Entre els principals problemes, destaquen l'elevada velocitat del trànsit, els semàfors en ambre (al girar) on els vehicles no respecten la prioritat vianants (en verd), motos aparcades o circulant per la vorera, i en alguns casos fins i tot atropellamens d'infants (lleus, però atropellaments).

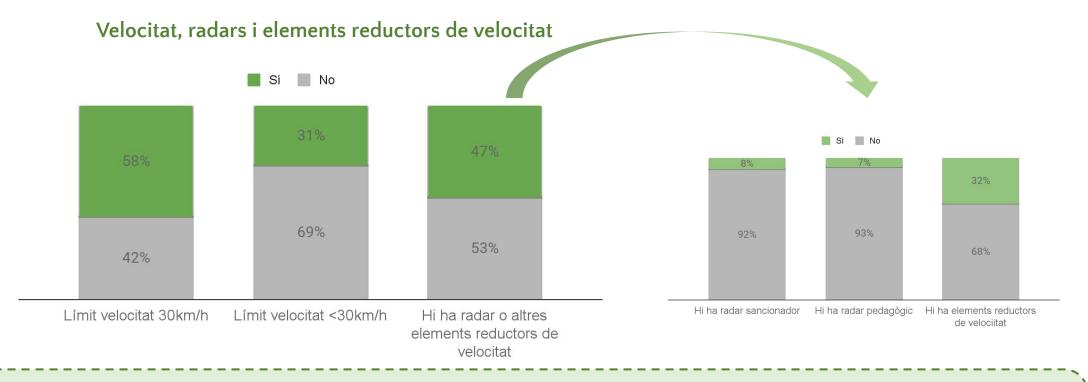
En 1 de cada 2 escoles (el 49%) habitualment es supera el límit de velocitat km/h.

Seguretat (II/II)

En 3 de cada 5 escoles (en el 58%) hi ha límit velocitat 30 km/h. No obstant, en només 1 de cada 3 escoles (en el 31%) el límit de velocitat és inferior a 30 km/h.

En 1 de cada 2 escoles hi ha mesures per ajudar al compliment de la normativa i la reducció de la velocitat en els entorns escolars. Destacar principalment (en el 32% de les escoles) elements reductors de velocitat (coixins berlinesos, ...), però en aproximadament només 1 de cada 10 (en el 15%) hi ha radars, i a més només en la meitat aquests són sancionadors ⁽¹⁾.

Soroll: contaminació acústica

El soroll exterior de l'escola obliga a pujar el to de veu en els accessos? En les aules i el pati? Quins considereu són els principals causants del soroll exterior? Heu tingut queixes dels veïns pel soroll del pati?

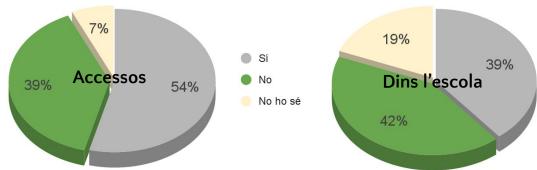

Pujar el to de veu en els accessos? Dins l'escola?

2025

(vs 2022)

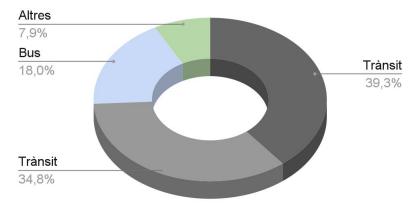

En més de la meitat de les escoles (AFAs) enquestades hi ha problemes de contaminació acústica degut a l'elevat soroll. Com a principals causants del soroll exterior destaca principalment el trànsit privat de cotxes i motos (pel 74% de les AFAs enquestades).

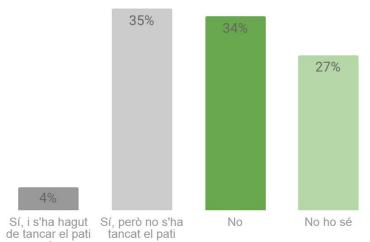
Situació lleugerament pitjor que en l'enquesta de 2022.

No obstant l'elevat soroll del trànsit privat de cotxes i motos, en el 39% de les escoles hi ha hagut queixes del veïns pel soroll dels infants jugant i fent activitats escolars al pati.

Causants del soroll exterior?

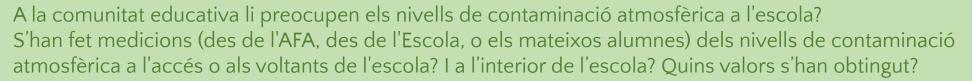

Queixes dels veïns pel soroll del pati?

moment

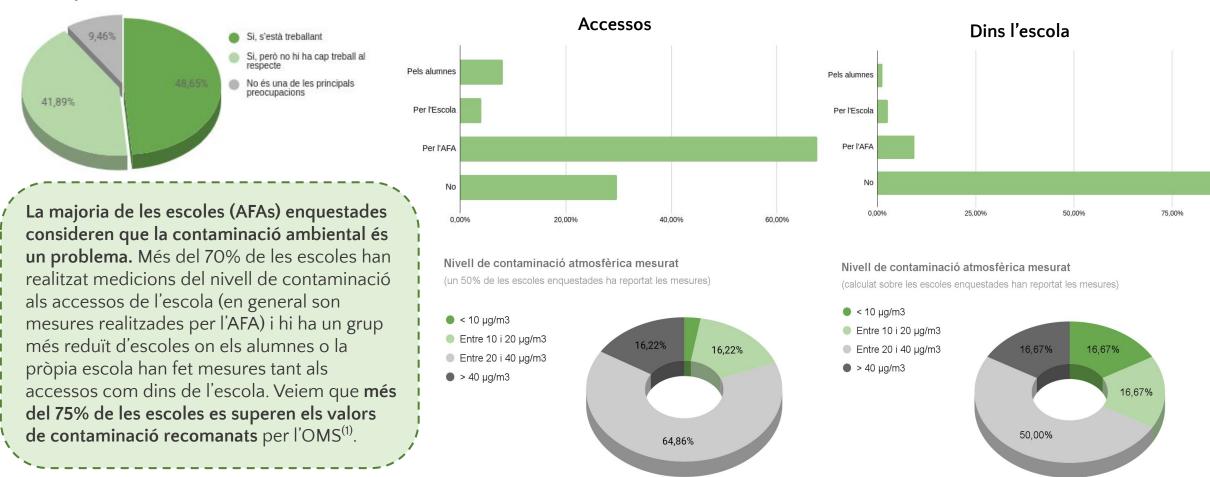
Salut: contaminació ambiental

Mesures realitzades dels nivells de contaminació atmosfèrica

SÍNTESI i CONCLUSIONS

Síntesi i conclusions

Un total de 74 AFAs enquestades, que representen a escoles amb més de 31.000 infants distribuïdes per Catalunya (si bé Barcelona suposa més del 90%).

Síntesis i conclusions

Com són els entorns escolars actualment?

XARXA VIÀRIA

El 81% de les escoles (AFAs) enquestades estan envoltades de carrers que tenen la consideració de via bàsica. El 45% tenen 4 o més carrils de trànsit al voltant, mentre que només el 32% té accés per carrers sense o amb 1 carril. Només el 40% de les escoles tenen carril bici, però només 1 de cada 10 és segur per a infants. El 16% no disposa d'aparcament de bicis al voltant, i en la majoria dels casos hi ha poques places (només el 11% en té més de 21).

En termes de xarxa viària, l'enquesta reflexa una situació estancada respecte el 2022...

INFRAESTRUCTURA

El 46% de les escoles (AFAs) enquestades tenen parcs amb jocs infantils en la proximitat de l'escola, i només el 38% de les escoles hi ha àrea verda. En poques de les escoles hi ha una biblioteca o un centre cívic proper.

ACCESSOS

En la totalitat d'escoles (AFAs) enquestades hi ha problemes en els accessos, principalment per aglomeracions a les entrades i sortides (75%), per la falta d'espai públic degut a la presència de nombrosos carrils de circulació al voltant de les escoles. També hi ha manca d'aparcaments de bicicletes, elements protectors dels trànsit i bancs.

La situació, enlloc de millorar, inclós ha empitjorat lleugerament respecte al 2022.

'PROTEGIM LES ESCOLES' (Ajuntament Barcelona) -> Destacar l'absència d'actuacions des de fa 2 anys.

El 49% de les AFAs enquestades són d'escoles on hi ha hagut actuacions del 'Protegim les escoles' (en l'estudi del 2022 hi havia un 26% d'escoles): el 64% estan poc o gens satisfetes amb les actuacions (increment respecte el 42% en el 2022), necessàries per reduir el trànsit (menys carrils) i controlar l'excés de velocitat.

MOTOS

Més del 85% de les respostes expressen el desig de reduir la presència de motos a la ciutat, especialment als entorns i camins escolars. El 75% percep que hi ha motos aparcades a les voreres dels camins escolars, i el 50% a les entrades d'escoles. A més, en la majoria dels casos aquestes motos no compleixen la normativa d'aparcament.

Un total de 74 AFAs enquestades, que representen a escoles amb més de 31.000 infants distribuïdes per Catalunya (si bé Barcelona suposa més del 90%).

Síntesi i conclusions

Quins impactes i riscos suposen pels infants els actuals entorns escolars?

SEGURETAT

En 3 de cada 4 escoles (el 77%) s'han detectat problemes de seguretat en els accessos; principalment per l'elevada velocitat del trànsit, els semàfors en ambre, i les motos circulant i aparcant en vorera.

En 1 de cada 2 escoles (el 49%) habitualment es supera⁽¹⁾ el límit de velocitat km/h, però en només el 58% de les escoles hi ha el límit velocitat 30 km/h.

En el 47% d'escoles hi ha mesures. Destacar principalment (en el 32% de les escoles) elements reductors de velocitat (coixins berlinesos, ...), però en aproximadament només 1 de cada 10 (en el 15%) hi ha radars, i a més només en la meitat aquests són sancionadors, sent l'altra meitat pedagògics (tot i la reduïda eficàcia d'aquests).

SOROLL (contaminació acústica)

En més de la meitat de les escoles (AFAs) enquestades hi ha problemes de contaminació acústica degut a l'elevat soroll. Com a principals causants del soroll exterior destaca principalment el trànsit privat de cotxes i motos (pel 74% de les AFAs enquestades).

Situació lleugerament pitjor que en l'enquesta de 2022.

No obstant l'elevat soroll del trànsit privat de cotxes i motos, en el 39% de les escoles hi ha hagut queixes del veïns pel soroll dels infants jugant i fent activitats escolars al pati.

SALUT (contaminació atmosfèrica)

Més del 70% de les escoles (AFAs) enquestades han realitzat medicions del nivell de contaminació als accessos de l'escola i/o dins de l'escola.

En més del 75% de les escoles es superen els valors de contaminació recomanats per l'Organització Mundial de la Salut, segons les mesures realitzades per la comunitat escolar.

Entorn escolar segur i pacificat MENYS SOROLL! MENYS
COTXES mes salut menys **REVOLTA** contaminació **ESCOLAR** ESPAI SEGUR #Revolta

ANNEX

Escolar

Llistat de les AFAs

Ferran Sunyer	Anglesola		Turó de Can Mates, Sant	С	Turó de Can Mates, Sant	: C	Torrent de Can Carabassa	1
Aigües	EBM Casa dels Nens	EBM Petit univers	EBM El Trar	mvia Blau	Escola Solo		Escola Joan	Miró
La Llacuna del Poblenou	JOSEP MARI	I <mark>A J</mark> UJOL	Pere lv	Institut Esc	ola Eixample		Ramon Macip Dolors Gra	n Escola de la concepció
Scuola Italiana de Barcelor Escola Jesu	uïtes el Clot	Jesuites Casp			Escola Font d'en Fargas	Octavio Pa	7	
Escola 9 Graons	AURÓ	Fort Pienc		Entença			Escola Miralletes	Fructuos Gelabert
Escola Carlit EBM Auror	ra		EBM Puigmal		EBM La Farinera		Voramar	Escola Casas
Escola L'Arenal de Lleva	nt Dolors Mon	serdà-Santapau	La Farigola del Clot		Teixidores	de Gràcia	Ecole Franç	aise Ferdinand
Escola pia Balmes CEIP L'ESTE	EL - LA SAGRERA	escola Ferrer i Guardia		Escola Tabo	or	Domeny		Escola Dovella
Antoni Balmanya	Escola Pit-ro	oig	Turó Blau		INS Ernest Lluch		La Farigola de Vallcarca	Gaia
Pau Casals - Gracia	Escola Mas Casanovas	Escola Pere	Vila	Heura		Escola Mn .	Jacint Verdague	Escola Poblenou
Institut Escola Projecte	Escola La M	untanyeta	Duran i Bas		Escola Ramon Llull		IE Mirades	le els 30 passos
Escola Catalonia	Ciutat d'Alba	Tàber		L'Olivera	Escola Dipu	utació	Congrés Inc	lians
Escola Angels Garriga	Arc Iris	Escola Xirin	acs		Escolta Ma <mark>ll</mark> orca	Escola Pla	de Dalt	Arenal de Llevant

